

33.

ACC. N:o M. 16487:1-8.

Landskap: Skåne

Upptecknare: Birthe Önnshäus

Härad:

Berättare: Anna Maria Nilsson

Socken: Lunds stads

Brommegård, 23, Lund

Uppteckningsår: 1964

Berättarens yrke:

Född år 1887 i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Stadstraditioner I

s. 1-8.

LWF 126

Skriv endast på denna sida.

33.

A. M. Nilsson

f. 87

Klar

FOLKLIVSARKIVET

FINNGATAN 8

Ornslöv

LUND

8 ms (Kvarn)

33.

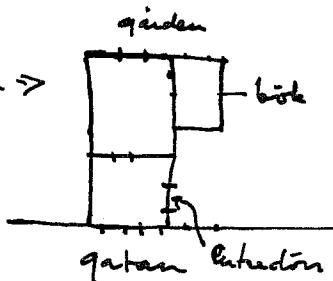
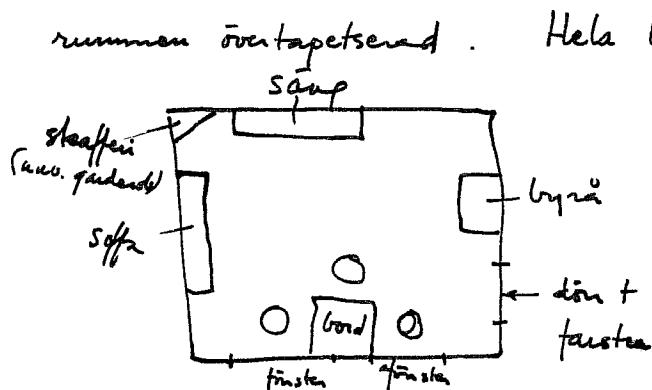
M. 16487:1,

Fru Anna Maria Nilsson f. 1887

Pennegat. 23

Hemmet

Kom 14 dagar gammal att tas om hand av sin moster, bodde
först på Hospitalsgat., sedan i nuvar. hus med mostern, samma
lägenhet, fast då i ett rum (mot gatan). Dörren mellan

Tvås över farstun bodde 6 personer i likadant rum.

¶

Då 11 hushåll i huset - 2 i varje tvårummare.

En plåtslager Pålsson byggde huset ¹⁸⁷⁶, sonen bodde i ett
ovarum på gaveln. Mostern betalade 6 kr/mån f. rummet.

Endast fast anställda kunde ha 2-rummare, det ansågs
Oftast lyckades dock ut ytterrummet,
fint att ha. Nygifta bodde ofta i ett 'ovarum', 4:50/mån.

Fru Nilsson flyttade hit igen som nygift, har nu bott
här i 54 år i oktober. Möblerna köptes på auktion (av
mosterns fornt) el hos någon möbelhandlare.

2.
M.16487:2.

Fran Nilssons egen barndom:

"Det var mest fattigt folk som bodde härnere. Kom man oppå stan skrek dom: "där bor man kända ungarna!" efter oss". Libranten var de barn vi är på vallen, då var det barnen: Råbyskolan som varade. Fran Nilsson gick först i Allhelgoneskolan 2 år (endast flickskola) - ifrån var vi skulle gå på led, träd och trä ända ner till Stortorget när vi skulle hem" sedan Parkeskolan 4 år (bara flickor). Efter skolan skulle man ut och förtjäna pengar (samma gäller för N:s egna barn). Pojkar fick bli "springpåpar" flickorna "passa upp": Så rekommenderade de varandra när de blev befordrade.

Fran Nilsson gick mycket i söndagskola "där hultade vi gott si gott med sand och gräs på golvet. När skolans sattes upp (pi mrv. Värml. nations tant) gick de dit, på fälsningsarmén också "man ville ju gå på julfesterna". De enda nöjen man fick gå på var Folkeparkens barnfester, "det kostade 5 kr, det var likt". När Fran N. var 16 år fick hon gå till Parken och dansa, det kostade 25 kr. Hon började

Skåne
Lunds städ
uppt. år 1964

Uppt. av Renée Örnskär
Ber. av Anna Maria Nilsson,
född år 1887
Lund

M. 16487:3.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning
vid Lunds universitet

arbeta på Armentafabriken (där hennes man var förmann) ¹⁹⁰⁴

vilket hon höll på med även med två små barn (hon fick 4).

De passade då mostern, en vanlig tjänst hos äldre kvinnor, de fick 50 öre pr dag och barn. Det fanns en krukska i Korsgatan dit endast "äkta" barn fick komma, "det var mycket strängt". Fra N. tjänade då 9 kr/vecka.

När hon slutat på fabriken hände det hon arbetade på Hospitalsgården, för 6 dagsverke fick man sätta 1 hl potatis.

Hon brukade också gilla botor, och barnen fick gå med när de slutade skolan. Som belöning brukade hon ge

dem var sin bakteesa (6 öre) ^{Vanligt} på lördagen. ^{Brodd} böpte man alltid, hos köbaren, broddbäret som var moron vid 5-tiden. Mjölkk böpte ^{fr N.} ~~morn~~ på mejeriet, fast grädde hade annars hökarna i en stor brunke under disket, 1 öre kornsbeden.

De hade allting, brämespinnar (30 cm /1 öre) spicken sill, etc. "Det fanns mycket köbare här hem, 7 stycken bara härifrån bort till Korsgatan. En del tjänste ej rika,"

M 16487:4.

Skåne
Lunds stad

uppt. år 1964

Uppt. av Renée Örnskär
Ber. av Anna Maria Nilsson,
Lund
född år 1887

men de blev osomma ofta kusade" (på brödet). För det mest var det ängor som hade hökerina. Oppet hede som från 6 på morgonen till 9 på brödden. Frn N. handlade ofta på torget På Stortorget stod gruytbandlanc och slaktarna, var slaktare vid sitt bött (en för ^{lämmar}~~bött~~, en för ^{en för charcuteri} bälvbött osv.). Aldrig såldes något färdiglagat. På Märtenstorget stod vagnerna uppställda längs Saluhallen med grönslagen. En gång i månaden var det marknad med djur på Clemenstorget och kamseller o. dgl. på Märtenstorget. Någon hade häns på gården ett fög, vagn duvor, men det var inte vanligt. Det låg dock en gärd upp i gatan (röda planbet. f.d. biundgården) med kon rätt långt. Där pensionärshemmet nu ligger fanns ett boloniområde, där fann. N. hade en boloni-lott 10kr/å å 200 km².

Grönsägjan var mycket god. I huseft bredvid bodde GÅRD, GRÖNMÅ
1918-21 en tättefamily "men de ofredade icke vägen": Man BARN
hade mycket havligt på gården, dit gick man ut på brödden och satt och pratade. Till nioonan hade de

majstång, rest av burenma. "Det var mycket gemyktigt

"Barnen var mycket snilla, inte som vi". Det var mycket
bam, men inte nögot på den gården han det gått illa för
alla har blivit bra karlar". De gjorde en töme av bröder
och gamla hujel och drog ut på landet, de satt i en
lämp red på trottoaren och lekte gissningsleken osv.

"Om de uppförde sig riktigt illa straffades de, ^{det var} alltid av
mosen." När äldste pojken Nilsson efter mycket fått böja
på arbetsstugan och det visade sig att han inte gick för att det
inte var tillräckligt nöjt "då fick han läng", "fick mattesbrakarna".
Men det var tydligen inte ofta. När barnen började härra pengar
fick de kanske behålla nögot själva, men inte var det mycket.
När barnen var sjuå och fan N gick mycket bort på trädgård
och städning fick de nögon liten lita sen till jul "inte
fin skridston som un", skulle man ha skridston fick man
börja dom för 5 år hos kungsämlare o sedan binda
med segelgum" ~~the~~ Sedan åkte de i rämnastuen

men till nuv. Södra Esplanaden där det fanns en damm.

Men dit vägrade barnen sig aldrig innan det var nördet, för ingen belysning fanns där. Polis gick på pass på gatan hela dygnet, men där var aldrig något bråk. Frn N:s första julklapp fick hon av en familj där hon hjälpte till (10-11 års ildar): ett förläde, 3 väderkvar och en påse med nötter och bananer. En mycket stor händelse.

SOCIALT

Iudor fanns det mycket, men man var lite mycket med dem som med andra, ingen som helst skilnad gjordes, utom att de var fria från bristendomsundervisn. o på lördagen. /udebyrban låg inne på gården bredvid (P.g. 21)

Nöjna var få, kunde aldrig att vara ute och spela om, på "Boulevard" och på vallen i nuv. Stads parken och hitta på Parkkaféet (ägt av Åbesson, AF:s ägare) där de ibland hade fyrvärkerier. Men Parkkaféet var för "fint folk", där satt alla doktoren^(35t) som nuvar bände t, studenter och dusch kaffe och gungsch. Innan Stads parken inlades 1907

Skåne
Lunds stad
uppt. år 1964

Uppt. av Renée Örnskär
Ber. av Anna Maria Nilsson
Lund.
född år 1887

fanns bara en gång på var sida om vallen bort till
 Revingsbanan. När den kom till resten man till Bökeberg,
 f. o m 1903 till Bjärnehol, fann Nilsson med barn och moster,
 med gransköde "med sill o potatis med boss" så brände
 man biff. Innan jänvägen ville man ju ordna ut på landet
 då bunde man lägga ihop med andra och leja en schara bauar
 för dagen. Arbetsfotema bestod i en utfärd på sommaren
 (till Tåpelång t.ex.) och julfest med barnen. Semester
 hade man ingen, från julaftron till trehundrageden var man
 fri, men ingen betalning, det fick gā ända". 1905 var
 det lock-out på Armaturer, i ett hårvis gick man arbetslös
 sen fick vi bara 2 öre mer i timmen. Här fattigas blev vi inte -
 Ändå hade vi det mycket bättre än statens borta på
 Hospitalsgatan. Eländigt, chändigt hade dom, lite såd och
 otalig av alt dom fick. Det fanns ett fattighus i
 Algatan, där stod över dörrn på en sten. De som ikke
 arbetade skulle heller ikke äta. Många arbetade bara

halva året, byggmästarens arbete till exempel: Då fick de
ta och slå sten där bort den spiken i muren, det var
inte lätt att få arbete. Min morfar dog -40 då hade hon
34½ mån : pension. Så bra hade hon aldrig haft det.

Skåne
Lunds stad
uppt. år 1964

Uppt. av Renée Örnskär
Ber. av Anna Maria Nilsson
Lund.
född år 1887

Brf. M. 16487.
Upptecknat efter intervju med fm
A.M. Nilsson (q.m. f.d formane Olaf
Nilsson, mig tilldelad som intervjuoffer)
sättrade sig i sin mans ställe
då han är "dåll:" - en mycket
förg odikbar och förfärande 77-årig
liten man.

F.g.a plötsligt förvärvsarbetet han gjy
tyvärr inti haff tillfälle att renškiva
det och inteslita onödiga detaljerna.
Hoppas det är läsbart än då.

Lund 27.4.-64

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Ross Hæder